

# คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 725/2506

อัยการจังหวัดพิษณุโลก โจทก์ นายพรหม สุขประเสริฐ ที่ 1 นายสงวน โตน้อย ที่ 2 จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 83, ป.อ. มาตรา 162, ป.วิ.อ. มาตรา 192

## ย่อ / หลักกฎหมาย

ฟ้องว่าจำเลยที่ 1,2 สมคบกันจัดซื้อความเท็จทางพิจารณาได้ความว่าจำเลยที่ 2 ผู้เดียวเอาคนอื่นเป็นเครื่องมือในการจัดเท็จ ดังนี้ จำเลยที่ 2 ย่อมเป็นตัวการในการกระทำความผิดข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในการพิจารณาจึงไม่แตกต่างกับข้อเท็จจริงดังที่กล่าวในฟ้อง

## คำพิพากษา

คดีนี้ โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยที่ 1 ในคดีนี้เป็นเจ้าพนักงานรับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี ตำแหน่งช่างตรี สังกัดกรมโยธาเทศบาล กระทรวงมหาดไทย และอธิบดีกรมโยธาเทศบาลซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา ได้สั่งให้จำเลยช่วยราชการในตำแหน่งนายช่างเทศบาลเมืองพิษณุโลก มีหน้าที่ควบคุมออกแบบแปลนการก่อสร้างต่าง ๆ มีหน้าที่รับแลกและจ่ายแบบแปลนใบประกวดราคาการก่อสร้างให้แก่ผู้เข้ายื่นประมูล ตลอดจนทำบัญชีและควบคุมบัญชีพัสดุ และดูแลเก็บรักษาพัสดุต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างของเทศบาลทุกชนิด กับหน้าที่อื่น ๆ ตามที่นายกเทศมนตรีได้สั่งการมอบหมายให้ปฏิบัติตามหน้าที่อันชอบด้วยกฎหมาย จำเลยที่ 2 ในคดีนี้รับราชการเป็นพนักงานวิสามัญประจำของเทศบาลเมืองพิษณุโลกมีหน้าที่เป็นผู้ช่วยจำเลยที่ 1 ทำหน้าที่ในงานแผนกช่างทุกอย่างดังกล่าว ครั้นเมื่อเดือนธันวาคม 2497 เทศบาลเมืองพิษณุโลกได้ออกประกาศแจ้งความประกวดราคารับเหมาก่อสร้างคลังพัสดุไฟฟ้า 1 หลัง 1 รายการ และสร้างรางระบายน้ำถนนพญาภิไธ กับทำถนนคอนกรีตอีก 1 รายการ โดยประกาศสงวนสิทธิไว้ว่า ผู้ที่จะเข้ายื่นประมูลจะต้องนำกระดาษพิมพ์แบบโอชาลิก(กระดาษชนิดหนึ่งราคาแผ่นละ 60 บาท) มาแลกแบบแปลนและรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการก่อสร้างนั้นผู้เข้ายื่นประมูล 1 คน จะต้องนำกระดาษโอชาลิกไปแลกคนละ 2 แผ่น เฉพาะรายการสร้างรางระบายน้ำและทำถนนคอนกรีต ต้องนำกระดาษโอชาลิกไปแลกคนละ 5 แผ่น จึงจะได้แบบแปลนไปประมูล และรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการก่อสร้างจากแผนกช่างไป ครั้นวันที่ 20 ธันวาคม 2497 เวลากลางวัน จำเลยทั้ง 2 นี้ได้บังอาจสมคบกระทำความผิดกฎหมาย กล่าวคือ ก. ในวันเวลาดังกล่าว ซึ่งเป็นวันเปิดประมูลการก่อสร้างของเทศบาลทั้งสองรายดังกล่าว ได้มีผู้เข้ายื่นประมูล 2 คน คือนายดี และพันตรีวิสุทธิ จำเลยทั้งสองได้เข้าไปเกี่ยวข้องมีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์แก่ตนและผู้อื่นในการประมูลดังกล่าว โดยได้ให้ผู้เข้าประมูลทั้ง 2 คนเข้าประมูลไปโดยจำเลยมิได้เรียกกระดาษโอชาลิกตามหน้าที่ คือ ความจริงจำเลยต้องเรียกจากการประมูลทั้งสองรายการทั้ง 2 คน ๆ ละ 7 แผ่น รวม 2 คนเป็น 14 แผ่นเนื่องจากการละเว้นของจำเลยทั้ง 2 ดังกล่าว ทำให้เทศบาลขาดรายได้และเสียหายกระดาษโอชาลิกที่ควรจะได้ 14 แผ่นเป็นเงิน 840 บาท และทำให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เข้าประมูลทั้ง 2 คน โดยไม่ต้องเสียเงินซื้อกระดาษดังกล่าวเป็นเงินคนละ 420 บาท ข. เนื่องจาก การกระทำของจำเลยทั้ง 2 ดังกล่าวแล้ว โดยหน้าที่จำเลยทั้งสองเป็นเจ้าหน้าที่รับกระดาษโอชาลิก และจำต้องลงบัญชีรับกระดาษโอชาลิกต่อไป แต่จำเลยทั้ง 2 ได้บังอาจสมคบกันจัดซื้อความเท็จลงในบัญชีคุมพัสดุนั้นเป็นเอกสารของเทศบาล อยู่ในหน้าที่ของจำเลยที่ได้รับกระดาษโอชาลิกไว้

จากผู้ประมูลทั้ง 2 คนรวมเป็นจำนวน 14 ม้วน และได้ออกใบรับเท็จให้แก่ผู้เข้าประมูลทั้งสองคน ซึ่งความจริงจำเลยทั้งสองและเทศบาลมิได้รับกระดาศโศชาลิตตามจำนวนดังกล่าวไว้จากใครเลย ทำให้เทศบาลเมืองพิษณุโลกเสียหาย ขอให้ลงโทษตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 133, 230, 63 พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายลักษณะอาญา พ.ศ. 2484 มาตรา 3 พระราชบัญญัติ อนุมัติพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายลักษณะอาญา พ.ศ. 2485 มาตรา 3 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 152, 162, 83 จำเลยทั้ง 2 ให้การปฏิเสธ ศาลจังหวัดพิษณุโลก พิพากษาว่า ในฟ้องข้อ ก. โจทก์ไม่นำสืบให้ประจักษ์กรณีเป็นเพียงสงสัยจะฟังลงโทษจำเลยทั้งสอง ไม่ได้ส่วนในฟ้องข้อ ข. พยานโจทก์ก็ได้พาดพิงไปถึงจำเลยที่ 1 เลยจำเลยที่ 1 จึงไม่มีความผิด ส่วนจำเลยที่ 2 มีความผิดฐานจัดข้อความเท็จลงในเอกสารตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 230 และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 162 จึงให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 162 ซึ่งเป็นคุณแก่จำเลย จำคุกจำเลยที่ 2 ไร่ 3 ปี จำเลยให้การเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาคดี อยู่บ้าง ปรานีลดโทษให้ 1 ใน 3 ตามมาตรา 78 จึงให้จำคุกจำเลยที่ 2 ไร่ 2 ปี ข้อหาอื่นให้ยก จำเลยที่ 2 ผู้เดียวอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลชั้นต้นลงโทษจำเลยที่ 2 แรงไปควร บรรเทาโทษลงอีก จึงพิพากษาแก้เฉพาะโทษ เป็นว่าให้ลงโทษจำคุกจำเลยที่ 2 มีกำหนด 6 เดือน นอกนั้นยืนตาม จำเลยที่ 2 ฎีกาอ้างเป็นปัญหาข้อกฎหมายมา 3 ข้อ ศาลฎีกาเห็นว่า ปัญหา ข้อกฎหมายข้อ 1 ที่ว่าโจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยทั้งสองสมคบกันจัดข้อความเท็จ แต่โจทก์นำสืบ ว่าจำเลยที่ 2 ได้ใช้ให้นายนิตย์จัดข้อความเท็จ ข้อเท็จจริงที่ได้ความจริงต่างกับฟ้อง นั้น เห็นว่า ฟ้อง ของโจทก์ฉบับนี้อ้างประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 มาด้วย จึงทำให้เข้าใจความหมายได้ว่า โจทก์มีความประสงค์ที่จะให้ลงโทษจำเลยที่ 2 ในฐานะเป็นตัวการนั่นเอง ไม่ว่าจะ เป็นโดยกระ ทำผิดสองคนร่วมกันหรือกระทำความผิดคนเดียว หรือกระทำความผิดโดยเอาผู้อื่นเป็นเครื่องมือ ซึ่งก็เป็น ความผิดฐานเป็นตัวการด้วยกันทั้งนั้น จึงถือไม่ได้ว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏในการพิจารณาแตกต่าง กับข้อเท็จจริงดังที่กล่าวในฟ้อง ฯลฯ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า จำเลยที่ 2 ไม่เคยต้องโทษมาก่อน และ เป็นคนมีความประพฤติเรียบร้อย ทั้งต้องขังมาระหว่างอุทธรณ์ฎีกาบ้างแล้ว สมควรรอการลงโทษ จำเลยที่ 2 ไว้ก่อนได้ จึงพิพากษาแก้ว่า โจทก์จำคุกจำเลยที่ 2 หกเดือนนี้นั้น ให้รอการลงโทษไว้ ภายในกำหนดหนึ่งปีตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 นอกจากที่แก้ไขแล้วให้เป็นไปตาม คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

## องค์คณะ

ห้วน ประชาบาล · การุณย์นราทร · สารกิจปรีชา

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/725/2506>